

Vlaams
Parlement

vergadering **C205**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 28 april 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de cijfers van de uitstroom naar werk van werkzoekenden – 1758 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de uitbreiding van de individuele beroepsopleiding (IBO) tot interimcontracten – 1793 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Griet Coppé aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het registratiesysteem van dienstencheques – 1861 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de technische afhandeling van dienstencheques door Sodexo – 1884 (2015-2016)	11
VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het imago van de dienstencheques en de poetshulpen – 1885 (2015-2016)	19
VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een nieuwe marktbevraging inzake de Churchill Industriële Zone en een eventuele cluster circulaire economie in de Antwerpse haven – 1800 (2015-2016)	22
VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de creatie van intellectuele eigendomsrechten in Vlaanderen en de ondersteuning door de Vlaamse overheid – 1834 (2015-2016)	25

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de cijfers van de uitstroom naar werk van werkzoekenden – 1758 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, VDAB stelt in zijn jaarlijks ondernemingsplan een aantal streefcijfers vast op het vlak van uitstroom naar werk. Voor de periode 2011-2014 bedraagt dat voor de min 25-jarigen 57 procent, voor 25- tot 50-jarigen, de zogenaamde spitsuurgeneratie, gaat het over 50 procent en voor 50-plussers over 30 procent.

Vorig jaar zijn de indicatoren wat aangepast en werd voor de nieuwe categorie 55-plussers bepaald dat de doelstelling 26 procent bedraagt. De spitsuurgeneratie werd uitgebreid tot de groep 25- tot 54-jarigen. De doelstelling bedraagt daar 49 procent.

Als we de gerealiseerde uitstroomcijfers bekijken die ik van u mocht ontvangen in antwoord op mijn schriftelijke vraag van 29 februari 2016, merken we dat de doelstellingen in de periode 2011-2014 steevast minder uitgesproken werden gehaald. Voor min 25-jarigen evolueerde het bijvoorbeeld van 63,2 procent in 2011 naar 57,9 procent in 2014. Wat opvalt, is dat voor de spitsuurgeneratie de doelstelling in 2013 en 2014 als enige doelgroep niet werd behaald. Telkens ging het om 47,8 procent tegenover de doelstelling van 50 procent.

De cijfers illustreren dat we bijzondere aandacht moeten blijven hebben voor deze spitsuurgeneratie, die niet onder de doelgroepkorting valt. In het verleden hebben we in de commissie aangegeven dat die groep een belangrijke focus verdient in het kader van het kwalitatief luik van het banenpact, aangezien zij vooral behoeften hebben op het vlak van begeleiding en kwalificaties, eerder dan op het vlak van loonkost.

Ook bij de kansengroepen, de kortgeschoolden, allochtonen, personen met een arbeidshandicap en ouderen, waar men een uitstroomdoelstelling van 18 procent heeft vooropgesteld, merken we een dalende trend in de periode 2011-2014 voor elke kansengroep, behalve de ouderen. Die laatste groep stijgt licht van 8,9 procent in 2011 naar 9,7 procent in 2014. Enkel voor kortgeschoolden en allochtonen wordt de target van 18 procent behaald. Bij personen met een handicap spreken we van een evolutie van 12,8 procent in 2011 naar 11,1 procent in 2014. Uiteraard is dit een minder makkelijk te plaatsen groep.

Inmiddels werden voor de kansengroepen aanpassingen doorgevoerd in 2015, onder andere wat betreft 'allochtonen'. Die werden namelijk omgevormd tot 'personen met een migratieachtergrond', wat toch een veel bredere definitie is.

Ten slotte bleek uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag dat de VDAB niet op de hoogte is van de uitstroom van werkzoekenden naar een job in de private, dan wel de publieke sector. Ook heeft men geen weet van werkzoekenden die verschuiven naar de ziekteverzekering, een stage, pensioen of die naar het buitenland verhuizen. Evenmin kon men cijfers geven over de uitstroom van werkzoekenden ten gevolge van overlijden, vrijwillige terugtrekking van de arbeidsmarkt, opname in een instelling of opname in een voorziening voor personen met een handicap. In het kader van maatwerk en de algemene doelstelling om de werkzaamheidsgraad te verhogen, is het opmerkelijk dat dergelijke gegevens niet bekend zijn bij VDAB.

Minister, hoe schat u de evolutie in van de gerealiseerde uitstroomcijfers naar werk door VDAB gemeten aan de vooropgestelde doelstellingen? Waaraan wijt u het moeizaam of niet bereiken van de doelstelling voor de spitsuurgeneratie? Zal die bevinding worden meegenomen in de uitwerking van het kwalitatief luik van het banenpact? Zo ja, op welke manier?

Welke impact verwacht u van de aanpassingen binnen de kansengroepen op een vlottere uitstroom naar werk? Waarom is het voor VDAB onmogelijk om te beschikken over uitgebreide informatie over de uitstroom van werkzoekenden naar andere stelsels zoals ziekteverzekering of pensioen, of andere specifieke oorzaken, zoals overlijden en vrijwillige terugtrekking van de arbeidsmarkt?

Kan er via overleg met het federale niveau een betere uitwisseling en koppeling van informatie worden gerealiseerd om te komen tot een betere informatiedoorstroming en meer transparantie op de arbeidsmarkt?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Talpe, de doelstellingen van de uitstroom naar werk, bijvoorbeeld voor 2015, worden opgesteld in functie van een verwachte economische groei. Het is belangrijk om dat te weten. Die economische groei speelt mee voor wel minimum 50 procent in het realiseren van doelstellingen en op de uitstroomresultaten van het verleden. Door de uitstroomresultaten van het verleden mee te nemen, neem je natuurlijk alle elementen mee: de mismatch op de arbeidsmarkt, de mate waarin VDAB opleidingen geeft, heel de werking van VDAB. Die combinatie van de resultaten uit het verleden en de conjunctuur bepaalt de doelstellingen.

Als je kijkt naar het al dan niet realiseren van de doelstellingen, moet je rekening houden met die uitgangspunten. Het kan dan zijn dat je merkt dat de economie minder of beter aantrekt dan je op voorhand had verwacht. Het heeft dus meteen een mogelijk resultaat op de werking. Dat moeten we duidelijk meenemen.

VDAB zelf creëert natuurlijk geen jobs. De bedrijven moeten dat zelf doen, niet VDAB. De werking van VDAB moet er echter wel voor zorgen dat, als er vacatures zijn, die maximaal worden ingevuld. Het is altijd moeilijk in te schatten wat er precies waar moet gebeuren. Daarom is het belangrijk die doelstellingen van uitstroom voorop te stellen. Het is een beetje de filosofie van 'complain or explain': ofwel voldoe je eraan ofwel moet je het wat en hoe kunnen uitleggen. Dat is belangrijk in het geheel.

Wat is de huidige situatie? We merken dat de economie weer aantrekt. De stijgende uitstroomresultaten in 2015 tonen aan dat de heropleving van de economie mede dankzij het beleid van VDAB vertaald wordt in meer kansen aan werkzoekenden en nieuwe tewerkstelling.

Er is een wijziging gekomen wat betreft de werkzoekenden uit de middenleeftijdsgroep. Oorspronkelijk bestond die groep uit 25- tot 49-jarigen, maar aangezien we nu bemiddeling doen tot 54 jaar en vanaf 55 jaar op een andere manier, is die groep uitgebreid tot 25- tot 54-jarigen. De uitstroom naar werk van die groep neemt in het vierde kwartaal van 2015 verder toe en komt twaalf maanden na instroom boven de 50 procent te liggen. Dat is een goede situatie voor dat laatste kwartaal.

In het vierde kwartaal had 50,3 procent een jaar later werk. Dat is een stijging met 0,5 procent op kwartaalbasis en met 2,1 procent op jaarbasis. Dat heeft natuurlijk opnieuw voor een stuk te maken met de conjunctuur. De uitstroom ligt voor het laatste kwartaal dus 1,3 procent boven de doelstelling van 49 procent die in het ondernemingsplan staat. Zoals u zei, werden voor 2013 en 2014 de

doelstellingen niet behaald. Ik ben dat gaan navragen. Bij het opstellen van de doelstellingen werd de groei hoger ingeschat, maar die is in die jaren uiteindelijk tegengevallen, net als de jobcreatie, wat natuurlijk een effect heeft.

In het kwalitatieve onderdeel willen we inzetten op de afstand tot de arbeidsmarkt. Ik heb dat gisteren ook nog eens naar voren gebracht in de plenaire vergadering. Ik ga me dus niet zozeer op de doelgroep van de 25-54-jarigen richten. Iedereen komt in aanmerking voor het kwalitatieve onderdeel, in functie van de afstand tot de arbeidsmarkt. Zoals ik gisteren ook hebt gezegd, moet onder meer dat nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring een antwoord bieden voor wie een gebrek aan werkervaring of nood aan competentieversterking heeft.

Ik kom tot uw vraag over de impact van de aanpassing met betrekking tot de kansengroepen. Mijn beleid is er natuurlijk op gericht om de uitstroom van alle werkzoekenden te verhogen. Om te beginnen verwacht ik met de RSZ-korting een positieve impact op de tewerkstelling van de drie doelgroepen, dus de jongeren, de 55-plussers en de personen met een handicap. Dat is het eerste onderdeel van het banenpact. Het tweede, kwalitatieve onderdeel van het banenpact is de focus op werkervaring. Ook daarbij is een doorstroming naar reguliere arbeid de doelstelling, zelfs voor personen met een handicap, bijvoorbeeld. Dat is eigenlijk gewoon de doelstelling voor iedereen. We proberen degenen die op een grotere afstand staan, via werkervaring toch te doen doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt.

Ten slotte wil ik daarbij benadrukken dat we werkzoekenden niet mogen begeleiden vanuit een hokjesbenadering, maar dat we een mindset nodig hebben waarbij we, in plaats van te kijken naar wat iemand niet kan, gaan kijken naar het talent en de competenties. We gaan dus op een positieve manier kijken naar wat iemand wél kan. We kijken naar de aanwezige vaardigheden in plaats van naar de gebreken. Ik wil daar onder meer via de drie sporen van het hervormde beleid qua evenredige arbeidsdeelname en diversiteit (EAD) extra aandacht aan besteden, zodat er meer kan worden gefocust op het activeren van die talenten en het op die manier realiseren van de ondersteuning.

Wat die gegevens betreft, is het eigenlijk vrij eenvoudig. De VDAB mag enkel gegevens noteren en consulteren die men nodig heeft om de opdracht te kunnen uitvoeren. De informatie die we opvragen, moet dus helpen bij een effectieve en efficiënte begeleiding van de werkzoekende in het kader van zijn inschakeling op de arbeidsmarkt. De aangehaalde voorbeelden – overlijden, uitstroom naar andere stelsels, terugtrekken van de arbeidsmarkt – behoren op zich niet tot de bevoegdheid van de VDAB. Om een goede dienstverlening te doen, moeten wij enkel weten of iemand werkzoekend is of niet. Daardoor kunnen we die andere gegevens niet consulteren.

Op basis van dat feit is overleg met de federale overheid dus ook niet meteen opportuun. Wel kan het soms dat via wetenschappelijk onderzoek occasioneel gegevens uit verscheidene databanken worden gekoppeld in functie van meer inzicht, en dat doen we dan ook wel tussendoor. Op individuele basis kan dat echter niet.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik besef uiteraard dat de economische toestand mee bepalend is voor de kansen van bepaalde groepen op de arbeidsmarkt, maar waakzaamheid blijft uiteraard geboden. We pleiten zeker ook voor een individueel gerichte benadering met focus op talenten, en zeker niet voor een hokjesbenadering. Het is goed om te horen dat de spitsuurgeneratie in het laatste kwartaal van 2015 positief is geëvolueerd. We hopen zeker dat dit zich doorzet. Het kwalitatieve onderdeel is zeker aan zet om deze generatie toch te motiveren, want zij zijn het die tot 67 jaar zullen moeten werken. We moeten zeker af van de citroenloopbanen en evolueren naar die

druivenloopbanen: hoe langer die druiven in de juiste omstandigheden kunnen rijpen, hoe beter de wijn die ze zullen opleveren.

Het valt natuurlijk te betreuren dat de VDAB wat die informatie-uitwisseling betreft niet over bepaalde gegevens kan beschikken. Ik begrijp dat u ter zake aan bepaalde contouren bent gebonden. Natuurlijk moet men vermijden dat er ongewenste communicerende vaten zijn tussen de werkloosheids- en de ziekteverzekering. We moeten daar toch een duidelijk zicht op hebben. Ik vind het dus wel jammer dat we op dat vlak geen stap verder kunnen zetten. De Federale Regering zet in op het activeren van langdurig zieken. Ook daarin zal de VDAB een belangrijke rol moeten spelen, vooral voor zij die hun vorige functie niet meer kunnen opnemen en dus op zoek moeten naar een nieuwe, aangepaste job. In hoeverre zal dat federale beleid van die activering van langdurig zieken op maat ook een impact hebben op de werking van de VDAB? Er is uiteraard ook de nood om over bepaalde informatie te beschikken om dat werk goed te kunnen uitvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Voorzitter, ik wil daar nog enkele elementen aan toevoegen. We zien dat voor mensen met een arbeidshandicap de doelstelling niet is gehaald, dat er een dalende trend is. Minister, u zegt net in uw antwoord dat men moet trachten die mensen door te verwijzen of verder op te leiden, zodat ze naar het normale economische circuit kunnen. Voor heel wat van die mensen is dat onmogelijk.

Een van de redenen waarom we er niet in slagen om hier een positieve trend te realiseren, is naar mijn aanvoelen het feit dat er binnen de sociale economie geen groeipad is. Heel wat van deze mensen zijn sociale-economierechtigd. Ik weet dat dit niet binnen uw bevoegdheid ligt, maar we moeten, als we de cijfers van VDAB bekijken, het verhaal globaal brengen. Veel van deze mensen kunnen niet doorstromen naar het normale economische circuit. Wij hebben daarvoor sociale economie gecreëerd, en daar zit het vast. Met dit element moet in de discussie zeker rekening worden gehouden.

Dan is er nog iets wat daar een beetje bij aansluit, maar niet helemaal: houdt VDAB voldoende bij welke instrumenten hij inzet om mensen aan het werk te krijgen? Deze vraagstelling is globaler dan die naar mensen met een handicap. VDAB kan geen contacten hebben met andere statuten, maar wel met betrekking tot zijn eigen inspanningen, tot alle verschillende trajecten waartoe hij mensen stimuleert. Op die manier zouden we een beter zicht kunnen krijgen op welke instrumenten werken en welke niet.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Dank u, mevrouw Talpe, voor uw vraag. Sommige doelstellingen zijn inderdaad niet gehaald. Dat is jammer. Maar we hebben in de doelstelling om een hogere werkzaamheidsgraad te realiseren, de lat wel zeer hoog gelegd. Het verhaal heeft dus twee kanten.

De tewerkstellingsgraad van de 64-plussers is in Vlaanderen veel hoger dan het Europese gemiddelde. We hadden het er gisteren in de plenaire vergadering nog over. Ik denk dus dat het niet allemaal kommer en kwel is. Sommige acties die door de minister zijn ondernomen, bijvoorbeeld de tijdelijke werkervaring, vragen tijd en vragen een uitrol. We moeten het realiseren van bepaalde tewerkstellingen nog wat tijd gunnen. Zolang de jobcreatie de goede kant uitgaat, zoals de Nationale Bank en het Planbureau zeggen, zullen er ook meer jobs zijn voor die spitsuurgeneratie.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Mevrouw Talpe, dank u voor uw vraag, die hier het debat over de uitstroom naar werk nog eens organiseert. Ik wil mij aansluiten bij de bekommernis van mevrouw Claes met betrekking tot de zwaksten op de arbeidsmarkt. Minister, uiteraard is het resultaat dat VDAB boekt, een combinatie van wat hij doet en van de omgeving. Maar dat geldt ook voor de andere uitstromen, naar niet-werken bijvoorbeeld. Uit de cijfers van het aantal leefloners in de gemeenten en provincies in Vlaanderen blijkt dat er vandaag al 55.000 mensen een leefloon moeten aanvragen. Wat daarvan ook de achtergrond is, dat is een stijging van 20 procent in vergelijking met 2008. Ook dat is een combinatie van conjunctuur – het heeft niet meegezet – en beleidsmaatregelen. Uit cijfers van de RVA blijkt daarboven dat een deel van de mensen gewoon niet meer op de radar staat. Diegenen die naar een OCMW zijn uitgestroomd, staan wel nog op de radar.

Minister, in hoeverre is VDAB actief bezig om te proberen om diegenen die niet uitstromen naar werk op die radar te krijgen? We zijn een heel interessante statistische discussie aan het houden over diegenen die in het systeem zitten. Maar we weten dat er een heel deel niet in het systeem zit en als het eruit stroomt, er niet meer in geraakt. Dat is een beetje een vervalste discussie. Ik zie u fronsen. Voert men een actief beleid? In welke mate is men bereid om daar bijkomend op in te zetten, om diegenen die de VDAB-werking hebben verlaten en die niet naar de arbeidsmarkt zijn uitgestroomd, op te pikken en opnieuw op de radar te krijgen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Talpe, ik veronderstel dat dit een effect zal hebben voor de langdurig zieken. Het is nog wat vroeg. Ik heb begrepen dat de voorstellen nog voorliggen bij de sociale partners, of niet meer – dat is mij, na de uitspraken die gebeurd zijn, niet meer zo duidelijk. Maar in elk geval denk ik dat er nog geen definitieve beslissing is genomen. Ik ga ervan uit dat wij zo snel mogelijk de goede informatie krijgen om te bekijken welk effect dat eventueel heeft op de VDAB-werking.

Mevrouw Claes, de doelstelling met betrekking tot de positie van personen met een handicap is niet gehaald. Maar ik haalde gisteren in de plenaire vergadering het cijfer aan. Als we Eurostat 2014 en 2015 bekijken, blijkt dat de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap in Vlaanderen met 0,5 procent is gestegen. Het kan ook zijn dat er meer mensen met een arbeidshandicap zijn, dat er in de totaliteit meer jobs zijn voor personen met een arbeidshandicap, en dat de werkloosheid in die groep toch stijgt of minstens gelijk blijft, of dat de doelstelling niet wordt gehaald. Ik ben het er helemaal mee eens dat we daarop moeten blijven inzetten. En ook dat er daar nog een rol is voor de sociale economie. Over groeipad en andere zaken moet u met mijn collega's spreken. Maar we zijn er ons volledig van bewust.

VDAB heeft zicht op de inzet van zijn instrumenten en het effect ervan. Ik heb het geluk van dertien jaar in de raad van bestuur van VDAB te hebben gezeten. Ik herinner mij dat er elke maand zo'n boek was met hoeveel, in welk instrument, met welke effecten, enzovoort. Het is vanzelfsprekend dat men daar zicht op heeft. Dat wordt ook opgevolgd door de raad van bestuur van VDAB.

Mijnheer Van Malderen, we moeten blijven beseffen wat de taak van de VDAB is. Dat is werkzoekenden begeleiden naar een job, of anders gezegd: vacatures proberen in te vullen met werkzoekenden. Als iemand geen werk meer zoekt, heeft de VDAB daar geen taak. Nochtans doen we dat, ik herinner u aan mijn antwoorden in verband met de NEET's (not in education, employment or training). Dat zijn jongeren of mensen die nergens terug te vinden zijn. Via straatwerkers en dergelijke proberen we hen maximaal op het scherm te krijgen.

Verder hebben we meer geaggregeerde gegevens nodig. Als iemand niet meer naar werk zoekt, heeft de VDAB niet het recht om te vragen: wat gaat u dan wel doen?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik heb het gisteren in de plenaire vergadering nog geduid. Vlaanderen is terecht heel ambitieus op het vlak van werkzaamheidsgraad en levert heel wat inspanningen ter zake. De teneur van mijn vraag was zeker niet om hier kommer en kwel te etaleren.

Ik stel enkel vast dat sommige doelstellingen niet of moeilijk gehaald worden. Dat moeten we durven evalueren en eventueel bijsturen. Een en ander kan nog verbeteren. De arbeidsmarkt is dynamisch en absoluut niet statisch. We hebben nog geen zicht op de hervormingen die op til staan. Zolang we waakzaam zijn en kort op de bal spelen en de uitstroom nauw in het oog houden, heb ik er vast vertrouwen in dat we de Vlaamse doelstellingen zullen bereiken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de uitbreiding van de individuele beroepsopleiding (IBO) tot interimcontracten – 1793 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyné

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, uitzendarbeid is het belangrijkste instroomkanaal voor jongeren op de arbeidsmarkt. Met een aandeel van bijvoorbeeld 15 procent allochtonen van Afrikaanse origine biedt interim ook aan deze kansengroep opportuniteiten om aan de slag te gaan. Eveneens biedt interim werk aan 14 procent 50-plussers. 48 procent van de interimpopulatie is laaggeschoold. De groep van uitzendkrachten bevat dus heel wat mensen die potentieel aan de slag kunnen via een individuele beroepsopleiding (IBO).

De IBO-interim is een formule die in het verleden al werd uitgetest, maar wegens beperkt succes terug werd afgeschaft. Minister, u wees eveneens op dat onsuccesvol verleden in antwoord op een schriftelijke vraag van mij, waarbij u stelde dat een tiental jaar geleden een poging werd gedaan om de uitzendsector actief te betrekken bij de toeleiding en begeleiding van de IBO. Acht weken uitzendarbeid voorafgaand aan de IBO met daarna aanwervingsplicht is geen succesformule gebleken.

U hebt daar een punt en ook vanuit de interimsector wordt het geringe succes van de IBO-interim erkend. Het probleem situeerde zich destijds vooral bij het feit dat mensen eerst uitzendkracht moesten zijn vooraleer in een IBO te stappen. Inmiddels zijn de geesten gerijpt en is men tot het inzicht gekomen dat het omgekeerde logischer zou zijn: wie in een IBO stapt, kan nadien met een uitzendcontract aan de slag.

De context is ook veranderd. In tegenstelling tot tien jaar geleden voorziet de IBO-regelgeving in de mogelijkheid om een opleiding te laten volgen door een contract van bepaalde duur. Hiermee is het belangrijke euvel voor de interimsector verholpen. Bovendien beperkte de oude maatregel van 2006 zich tot 50-plussers, personen met een arbeidshandicap en allochtonen, en waren er belemmeringen ten gevolge van de complexiteit van het opmaken en opvolgen van dossiers.

Voor de instroom beschikt de uitzendsector vandaag over onvoldoende instrumenten om gebruik te maken van aangepaste maatregelen inzake werkplekopleiding,

waarvan de IBO de belangrijkste is. Daartegenover stelt het Vlaams regeerakkoord dat de Vlaamse Regering tegen het einde van de legislatuur het aantal praktijkgerichte opleidingen en stages wil verdubbelen.

U erkende in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 1 maart 2016 expliciet de enorme kansen die uitzendarbeid biedt door het opdoen van werkervaring. Maar verder luidt uw antwoord: "interim in verhouding tot IBO vertrekt vanuit een andere filosofie".

In de praktijk valt het vandaag al regelmatig voor dat maximaal twee weken uitzendarbeid worden gebruikt in afwachting van de samenstelling en goedkeuring van een IBO-dossier. Momenteel kan enkel de VDAB een IBO aanbieden, terwijl ook de uitzendsector beschikt over een breed cliënteel van werkgevers aan wie ze potentiële cursisten kunnen aanbieden. Er zou sprake kunnen zijn van een publiek-private samenwerking tussen de VDAB en de uitzendsector.

Uiteraard moet er voor de toepassing van uitzendarbeid een motief zijn. Dat is er dankzij de regionalisering van het motief 'erkend tewerkstellingstraject' dat een kader biedt als rekruteringsinstrument.

Minister, in welk opzicht oordeelt u dat uitzendarbeid van een andere filosofie vertrekt dan de IBO, rekening houdend met de invoering van contracten van bepaalde duur, de uitbreiding van de doelgroep en de regionalisering van de interim, en het opheffen van belemmeringen ten gevolge van de complexiteit van het opmaken en opvolgen van dossiers?

Hoe schat u de huidige praktijk in dat maximaal twee weken uitzendarbeid worden gebruikt in afwachting van de samenstelling en goedkeuring van een IBO-dossier met het oog op de rol van interim in een IBO?

Wilt u de uitbreiding van de IBO met uitzendarbeid een kans geven? Zo ja, zult u met het oog daarop overleg opstarten met de vertegenwoordigers van de interimsector om een kader uit te werken waarbij via het motief 'erkende tewerkstellingstrajecten' de mogelijkheid wordt geboden om de IBO te laten volgen door uitzendcontracten? In welke modaliteiten wilt u daarbij voorzien?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het verschil tussen uitzendarbeid en de IBO is vrij eenvoudig. Wie een beroep doet op de interimsector zoekt iemand die onmiddellijk inzetbaar is omdat er bijkomend werk is, iemand afwezig is wegens zwangerschap of ziekte. Men moet een interimkracht volledig betalen.

Een maandenlange opleidingsperiode tijdens een uitzendcontract is iets anders. Een opleidingsperiode waarvan de volledige kost moet worden gedragen, lijkt me niet dezelfde filosofie te hebben. De insteek van de IBO is dan ook van een andere orde en filosofie.

De begeleiding en coaching van de werkzoekende cursist en de werkgever tijdens de IBO vraagt een ondersteunende aanpak. De voorbereiding van een opleiding met ruimte voor maatwerk is belangrijk om de slaagkansen te vergroten. De werkzoekende wordt door de werkgever opgeleid op de werkvloer en wordt daarna aangeworven. De werkzoekende moet daarbij de garantie krijgen dat de periode van tewerkstelling minstens even lang duurt als de opleidingsperiode. Normaal gaat het om een contract van onbepaalde duur maar wanneer de gewoonte binnen het bedrijf erin bestaat dat altijd eerst wordt gewerkt met een contract van bepaalde duur, dan kan ook een contract van bepaalde duur worden gesloten dat minstens even lang duurt als de IBO-periode.

De complexiteit van het opmaken van een IBO-overeenkomst schuilt in een correcte berekening van de aanvullende premie op basis van het toekomstige loon en het vervangingsinkomen van de kandidaat-cursist. Het gaat dan ook over twee totaal verschillende systemen.

Een uitzendperiode van twee weken voorafgaand aan de IBO kan wel omdat men op die manier de betrokken partijen de kans geeft om de opleidingsbehoeften nog beter in te schatten. Tijdens deze periode worden de formaliteiten in orde gebracht om met een kwaliteitsvolle en competentiegerichte opleiding van start te kunnen gaan.

Voor de uitbreiding van de IBO met uitzendarbeid is het evident dat de basisprincipes van opleiding op de werkvloer en aansluitende tewerkstelling behouden blijven. Dat is essentieel: de IBO is een opleiding en de filosofie is dat die mensen na hun opleiding worden aangeworven. Deze basisfilosofie wil ik bewaren.

Voor een uitbreiding van de interimtewerkstelling na de IBO is gedragenheid bij de sociale partners nodig. Er ligt momenteel een voorstel van hervorming van de IBO voor bij de sociale partners waarin naast een ingrijpende administratieve vereenvoudiging ook een voorstel is opgenomen om na de IBO een contract van bepaalde duur via een uitzendkantoor mogelijk te maken. Ik wacht op het eindresultaat van het sociaal overleg voor ik verdere stappen zal ondernemen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emily Talpe (Open Vld): Minister, ik stel deze vraag vanuit de bezorgdheid om optimaal gebruik te maken van de instroomkanalen op de arbeidsmarkt waarvan interim onmiskenbaar een zeer belangrijk instrument is. Ik ben blij te horen dat daarover overleg wordt gepleegd met de sociale partners. Daarbij moet het belang van de werknemer voorop staan. Misschien kan er in het kader van het overleg worden gesproken van een engagementsverklaring tussen uitzendkantoor, gebruiker en werkzoekende om het traject te verduidelijken. Dat zijn zaken die daar wellicht nog verder kunnen worden besproken. Ik ben alvast heel blij dat u de waarde van uitzendarbeid erkent en deze piste een kans wilt geven.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, hebt u vanuit de sector signalen ontvangen over de reden waarom die maatregel niet succesvol is? De IBO-maatregel is bekend bij de werkgevers. IBO-interim staat ook nog altijd op de website van de VDAB, dus het systeem kan nog altijd worden gebruikt.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik heb niet echt signalen ontvangen vanuit de sector maar IBO en interim hebben zo'n verschillende filosofie dat een mix van beide eigenlijk niet klopt. Een interim wordt aangeworven om bijvoorbeeld morgen te worden ingezet omdat er extra werk is dat morgen moet gebeuren. Bij een IBO is het zo dat de bijdrage van de werkgever oploopt naarmate de IBO verder loopt. Het is dus best mogelijk dat men daar gedurende de eerste maanden niets aan heeft inzake bijdrage. Die filosofie is zo verschillend dat een mix moeilijk is.

Het punt dat mevrouw Talpe naar voren schuift, waarbij men eerst een IBO volgt en nadien een interim die misschien even lang duurt als wanneer men via interim aanwerft, kan misschien eens worden bekeken. Maar ik wil daar nog niet gedetailleerd op ingaan en afwachten hoe de sociale partners reageren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Griet Coppé aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het registratiesysteem van dienstencheques
– 1861 (2015-2016)**

**VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de technische afhandeling van dienstencheques door Sodexo
– 1884 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Griet Coppé (CD&V): Sinds de zesde staatshervorming is het Vlaamse Gewest bevoegd voor het dienstenchequestelsel. De regelgevende en fiscale bevoegdheid, de bevoegdheid voor de controle en inspectie en de bevoegdheid inzake de erkenningen en de bestedingsbevoegdheid zijn dus overgeheveld naar Vlaanderen.

Artikel 6 van het KB van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques bepaalt dat de gebruiker per gepresteerd arbeidsuur een door hem ondertekende en gedateerde dienstencheque aan de werknemer overhandigt op het moment dat de buurtwerken of -diensten zijn uitgevoerd.

Dienstencheques kunnen worden gebruikt voor vier categorieën: huishoudhulp, strijken buitenshuis, boodschappendienst en vervoer van personen met beperkte mobiliteit. Mijn vraag om uitleg spitst zich toe op de strijkcentrales.

Het is in die sector een courante praktijk dat de dienstenchequeonderneming aan de gebruiker vraagt om de datum niet in te vullen. De datum wordt door de onderneming zelf ingevuld. Die praktijk vloeit voort uit het specifieke arbeidsproces in de strijkateliers. Onder het strijken vallen immers verschillende activiteiten: registratie, sorteren, controle, verzamelen, verpakken en bestellen van de opdracht. Die stappen worden niet door één persoon uitgevoerd, waardoor een dienstencheque kan worden toegewezen aan verschillende personen en verschillende dagen.

Het invullen van de dienstencheque laat dit echter niet toe. Om die praktische problemen op te lossen, wordt er aan de gebruikers gevraagd om geen datum in te vullen op de cheque. Die gewoonte is gangbaar in meerdere strijkateliers, zo kan ik zelf wekelijks ervaren. Ik krijg vanuit de strijkateliers en dienstenchequeondernemingen signalen dat dit een probleem vormt. Zelfs een grote Vlaamse universiteit, namelijk de UGent, die in samenwerking met een dienstenchequeonderneming strijkdiensten aanbiedt aan haar personeel, past die techniek toe. Recent keurde de inspectie van de dienst Werk en Sociale Economie bij een controle van een dienstenchequebedrijf die praktijk echter af. Vanuit de administratie werd tot op vandaag nog geen alternatief of oplossing geboden.

Bij huishoudhulp stelt die problematiek zich niet, omdat één persoon op een welbepaalde datum gedurende één of meerdere uren poetst. Alle gegevens kunnen eenvoudig worden ingevuld. Bij een strijkatelier is dit, gelet op het arbeidsproces, theoretisch en ook in de praktijk niet mogelijk.

De datum van de dienstencheque kan op vandaag dus worden niet ingevuld worden door de dienstenchequeonderneming. Anderzijds vraagt Sodexo wel aan de dienstenchequeondernemer om bepaalde fouten op de papieren dienstencheque, bijvoorbeeld de datum, te corrigeren. Dat gebeurt in de zogenaamde 'beveiligde zone'. Het corrigeren is enkel van toepassing als de computer de datum op de cheque niet automatisch kan lezen, bijvoorbeeld door een onleesbaar geschrift van de gebruiker. De correctie dient plaats te vinden voor het einde van de vervaldatum, met een

minimumtermijn van één maand. Na die termijn betaalt Sodexo de onvolledige of onleesbare cheques, weliswaar betaald door de klant, niet terug aan de onderneming.

Minister, bent u op de hoogte van de problematiek met betrekking tot het registratiesysteem van dienstencheques bij strijkactiviteiten? Welke oplossing stelt u voor? Dit blijkt in de praktijk namelijk echt een probleem te vormen.

Werd de procedure van correctie van fouten op de papieren dienstencheque door de dienstenchequeondernemer formeel goedgekeurd? Zo ja, wat is de juridische grondslag van die procedure? Zelf vinden we dat namelijk niet terug. Wat gebeurt er met de opbrengst van de niet-tijdig gecorrigeerde en dus vervallen dienstencheques? Is die opbrengst ten voordele van Sodexo? Het bedrijf zelf verliest namelijk die bedragen.

In de beleidsnota Werk 2014-2019 lees ik: "We willen dit systeem continueren, de performantie ervan versterken door maximaal in te zetten op automatisering en digitalisering, op vereenvoudiging en verminderde administratieve lasten." Vandaag verneem ik dat de ondernemer van het strijkatelier effectief problemen ervaart met Sodexo en met de inspectie.

Minister, wat gebeurde er tot nu toe om daarvoor een oplossing te vinden?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, dit jaar hebben we het al gehad over de bestaande problemen met de verwerking van dienstencheques door Sodexo sinds de totale overname van het systeem door Vlaanderen door de staatshervorming. U hebt toen gesproken met Sodexo en we hebben op korte termijn signalen gekregen dat er inderdaad verbetering was. Op dit moment is er echter spijtig genoeg nog altijd geen sprake van een vlekkeloos parcours.

Zo krijgen we nog altijd melding van technische storingen overdag waardoor de site van Sodexo één tot twee uur kan stilliggen. Ik moet u niet vertellen dat dat op een bureel, dat altijd afhankelijk is van die site, voor de werknemers daar eigenlijk een kleine ramp is.

Mevrouw Coppé heeft het al gehad over de optische lezing. Dat is een pijnpunt waarover we het al hebben gehad. Ik verneem dat nog altijd 20 tot 25 procent van de papieren cheques niet wordt herkend door de optische lezers. Dat is enorm veel. De cheques die niet worden herkend, worden later uitbetaald dan normaal, pas na een bepaalde termijn. Daardoor blijven de inkomsten van de dienstencheque-ondernemingen langer onderweg.

Ik heb recent vernomen dat men als onderneming sinds drie à vier weken zelf niet het initiatief kan nemen om te corrigeren. Het probleem zou liggen in het feit dat Sodexo servers moet huren bij een externe firma en dat de capaciteit van die servers niet volstaat. Daardoor verschijnt er geen afbeelding van de te corrigeren cheque en kunnen de dienstenchequeondernemingen niet proactief zijn, vlugger hun papieren cheques verbeteren en vlugger hun inkomsten innen. Het is een enorm probleem.

Die ondernemingen ergeren zich ook ten zeerste aan de nuanceringen en het verbloemen van de problemen wanneer ze contact opnemen met Sodexo over die technische problemen. Minister, we hebben er ook melding van gekregen dat er, jammer genoeg sinds Vlaanderen bevoegd is, niet één, maar meerdere keren sprake zou zijn geweest van het verwisselen van zendingen, zodat de ene onderneming betaald krijgt wat een andere onderneming moest krijgen. Ik heb dat vroeger nooit gehoord. De andere onderneming, die dus het geld van haar zending, van haar papieren cheques niet heeft gekregen, moet dan bewijzen wat fout is gelopen, wat ze natuurlijk heel moeilijk kan doen.

De communicatie blijft dus een pijnpunt. Wel een goede zaak is de app die werd gemaakt voor de dienstenchequewerknemers. Zij kunnen zo met een smartphone of tablet dus hun uren ingeven. Dat werkt heel goed. De ondernemingen moeten daar zelf de opleiding voor verzorgen. Tot daaraan toe. Blijkbaar wordt er echter nu ook werk gemaakt van een app voor de klanten, maar Sodexo communiceert daar niet over ten overstaan van de ondernemingen. We horen ook dat er van vakbonds zijde nu vragen komen om aan alle dienstenchequewerknemers een smartphone of tablet ter beschikking te stellen om die app te kunnen gebruiken. We hebben het hier ook al een aantal keren gehad over de kleine marges. De IDEA-studie die hier al ter sprake is gekomen, bewijst dat de marges voor dienstenchequewerknemingen enorm klein zijn. Het lijkt me dus niet haalbaar dat de onderneming zelf aan iedere werknemer een smartphone of tablet ter beschikking stelt.

Minister, heeft er sinds begin februari nog overleg met Sodexo plaatsgevonden over de technische problemen? Wat is de stand van zaken? Hoe vaak waren er technische storingen tijdens de werkuren met de website voor DCO's? Waaraan waren die te wijten en hoe komt het dat die maar niet opgelost geraken? Klopt het dat uw kabinet op 17 maart een mail ontving over al die problemen? Zo ja, welke concrete problemen werden daarin aangekaart en wat werd er intussen ondernomen om er gevolg aan te geven? Hoe schat u de performantie en klantvriendelijkheid van Sodexo ten overstaan van de DCO's in, bijvoorbeeld in het geval van die onderhoudswerkzaamheden en het opnemen van de verantwoordelijkheid voor de praktische problemen? Waarom wordt de bewijslast voor het rechtzetten van fouten door Sodexo, bijvoorbeeld in het door mij aangehaalde geval van het storten op foutieve rekeningen, bij de DCO's zelf gelegd? Zult u bij Sodexo navraag doen over de proactieve terugkoppeling naar DCO's met betrekking tot communicatie voor gebruikers? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van de nieuwe app voor de gebruikers? Zal daarover op korte termijn worden gecommuniceerd ten behoeve van de ondernemingen? Hoe moet er worden omgesprongen met de inbelkosten of het ter beschikking hebben van het gepaste materiaal voor het gebruik van de gratis app door de poetshulpen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: De twee vragen overlappen misschien een beetje, maar ik zal beginnen met mevrouw Coppé. We zijn uiteraard op de hoogte van de problemen die er zijn met betrekking tot strijkateliers en strijkactiviteiten. Mevrouw Coppé, u hebt dat juist geschetst. Natuurlijk moet de reglementering worden gevolgd, maar door de aard van het werk is het naar de letter volgen soms moeilijk. U hebt het gezegd: dat is groepswork. Ik zal al die elementen niet herhalen.

Ik ben van oordeel dat die specifieke situatie geen aanleiding mag en kan zijn om de strijksector bijkomende administratieve lasten op te leggen. Het moet echter wel mogelijk zijn en blijven om te traceren wanneer de prestatie werd geleverd door de dienstenchequewerknemer, en zoals bij elke andere DCO moet het totale aantal gepresteerde en aan de RSZ aangegeven uren minstens gelijk zijn aan het aantal ingediende cheques. Het lijkt me logisch dat je op dat punt toch een vorm van controle hebt. Met het oog op die controles die wij moeten doen, moet een strijkatelier een vorm van registratiesysteem gebruiken die toelaat om de band tussen de prestaties van de werknemers, de dienstencheques en de gebruikers te kunnen controleren. Dat lijkt me wat er nodig is. We zullen de situatie van de strijkateliers verder bekijken met onze afdeling Toezicht en Handhaving, dus met onze inspectie. Ook de textielverzorgingssector wordt daarbij betrokken. Een eerste overleg heeft eergisteren, op 26 april plaatsgevonden. We hebben een zeer constructieve bespreking gehad. Er zullen nog besprekingen volgen. Dat moet leiden tot goede afspraken tussen ons, de inspectie en de sector.

Het lastenboek voor de uitgiftemaatschappij schrijft voor dat om een dienstencheque te valideren "hij de door de reglementering vereiste vermeldingen moet bevatten, namelijk de identiteit van de gebruiker, zijn handtekening, de identiteit van de onderneming, haar erkenningsnummer, de identiteit van de werknemer (...), zijn handtekening en de datum waarop de prestatie heeft plaatsgevonden." Om erkende ondernemingen de tijd te geven zich daarop voor te bereiden, werd in samenspraak met het departement in een overgangperiode van zes maanden voorzien, waarbij de ondernemingen de mogelijkheid krijgen om de papieren dienstencheques die leeg, niet conform of niet leesbaar zijn, te corrigeren. Na drie dagen wordt dan de cheque uitbetaald, ongeacht of die al dan niet werd gecorrigeerd. Cheques die tijdig werden ingediend maar niet onmiddellijk werden uitbetaald omdat ze niet ingevuld of niet leesbaar zijn, komen nadien niet te vervallen. Uw informatie is dus niet juist. Het klopt ook niet dat de correctie enkel kan gebeuren bij cheques die nog minstens een maand geldig zijn. Er komt dus geen geld terug. Ik zag zo al massa's geld ergens naartoe gaan, maar dat is dus helemaal niet het geval, en terecht.

In elk geval blijven we overleggen met de sector. Zoals we dat in het verleden al hebben gedaan, zoeken we voor elk probleem een oplossing, dus ook als het gaat over niet-ingevulde en niet-leesbare cheques hebben we overleg. Mevrouw Taelman, dat is ook al een begin van antwoord op uw vragen.

Mevrouw Taelman, het is zelfs zo dat de opvolging van de werking van Sodexo gebeurt in een wekelijks overleg met de administratie. Mijn kabinet heeft sinds februari verschillende keren samengezeten met de administratie en Sodexo om de situatie op te volgen. De volgende maanden staan er nog enkele vergaderingen op de agenda. De problemen die zijn opgedoken in de eerste weken werden aangepakt. U herinnert zich de situatie van de geblokkeerde gebruikers. Ook het probleem van de bereikbaarheid van het callcenter is opgelost, alsook de vlotte en stabiele toegang tot de beveiligde zone op de website. Er werd ook een klachtenprocedure afgesproken tussen de administratie en Sodexo.

De website dienstencheques-vlaanderen.be heeft sinds 1 januari nooit platgelegen. Op het extranet voor de ondernemingen zijn er wel enkele storingen geweest, voornamelijk ten gevolge van het updaten van het extranet. Dit gebeurt altijd tussen 19 en 22 uur, juist om de ondernemingen zo weinig mogelijk te storen in hun werkzaamheden. Er is natuurlijk altijd een minimale hinder. Daarnaast zijn er ook enkele korte periodes van onbereikbaarheid van het extranet geweest ten gevolge van bugs in het systeem. Hierdoor konden sommige bedrijven zich tijdelijk niet aanmelden.

Wij hebben op 17 maart inderdaad een mail ontvangen van een dienstenchequeonderneming. De mail betrof een fout gelopen terugbetaling aan een erkende onderneming. De onderneming beklagde zich over de manier waarop hij behandeld werd door Sodexo en over het uitblijven van een oplossing, met name een betaling. Mijn kabinet heeft onmiddellijk de klachtenbehandelaar van Sodexo gecontacteerd. Het probleem is, naar ons werd gezegd, opgelost. Er blijkt geen sprake van een structureel probleem op het vlak van de terugbetalingen bij Sodexo.

Mevrouw Taelman, de overdracht naar Vlaanderen is echt niet het probleem. Wij hebben een nieuwe offerte uitgeschreven over wie het geheel gaat doen. Daarop heeft Sodexo geboden, samen met iemand anders. Sodexo heeft gewonnen. In het verleden zijn er, bij verandering van aanbieder, ook al eens problemen geweest. Wij gaan natuurlijk voor een heel grote stap vooruit. Wij willen meer gedigitaliseerd zien. Wij willen vereenvoudiging. Wij willen toepassing van de wetgeving. Misschien is er hier en daar wel een verschil tussen de aanpak van Vlaanderen en die van het federale niveau. We kunnen echter niet zeggen dat de problemen er nu zijn doordat het wordt overgedragen. Het is de behandelaar, Sodexo, die verschilt van het vroegere systeem.

De performantie van Sodexo op het vlak van klantvriendelijkheid is een belangrijk onderdeel van het uitvoeren van de overheidsopdracht. De eerste maand van 2016 was de bereikbaarheid van het callcenter een groot werkpunt. Zij zeggen dat de capaciteit ondertussen is verhoogd en dat er technische verbeteringen zijn doorgevoerd. Zo zou de bereikbaarheid terug op het gewenste niveau zijn gekomen. In verhouding met het grote aantal gebruikers en ondernemingen – we mogen dat toch niet onderschatten – zijn er de laatste weken weinig klachten over de klantvriendelijkheid van Sodexo ontvangen. Ik garandeer u dat wij dit continu blijven opvolgen.

Op onze vraag heeft Sodexo ook geïnvesteerd in een website met operationele informatie voor de ondernemingen, en er is een infogids voor erkende ondernemingen beschikbaar die continu wordt aangepast. Dat is ook een goede verbetering. Mijn kabinet blijft er wel op wijzen bij Sodexo dat in het geval van problemen zij hier zo snel en transparant mogelijk over moeten communiceren. Dat is essentieel om de impact voor alle betrokkenen te minimaliseren. Die mentaliteit moeten we een beetje veranderen. Dat gebeurde bij Sodexo niet automatisch, maar wij willen dat het op die manier gebeurt.

Wat betreft de bewijslast van vermeende fouten door Sodexo, lijkt het mij normaal om die bewijslast bij de persoon of onderneming te leggen die beweert dat er een fout zou zijn gebeurd. Dat is, lijkt mij, de normale werkwijze in het handelsverkeer en er is geen reden waarom dit in de sector van de dienstencheques anders zou moeten zijn.

Mijn kabinet en de administratie hebben Sodexo al meermaals gewezen op het belang van een proactieve communicatie, zowel naar de klanten als naar de overheid. Zo hebben wij hun duidelijk gemaakt dat het noodzakelijk is om de communicatie die aan de gebruikers gericht is eerst ook aan de ondernemingen voor te leggen. De ondernemingen zijn immers vaak het eerste aanspreekpunt voor de gebruikers en zo kunnen de ondernemingen zich voorbereiden op te verwachten vragen. Dat klinkt allemaal logisch, maar we bespreken al die punten met Sodexo.

De app voor de gebruikers is in de laatste testfase. Zij wordt door enkele mensen van de administratie uitgeprobeerd. Als alles volgens plan verloopt, wordt deze app zeer binnenkort beschikbaar gesteld aan het grote publiek. Ik vind het wel belangrijk dat die app echt goed werkt vooraleer ze hem in de breedte uitrollen.

De app voor poetshulpen is er gekomen op vraag van ondernemingen die ontevreden waren over het inbellen van de prestaties, wat tijdsintensief is en soms tot problemen leidde met drukbezette lijnen. Tegenover de bijkomende kost van het dataverbruik, de smartphone of de inbelvergoeding staan een lagere administratieve kost, tijdwinst en meer flexibiliteit.

Ik wil ook de werkgevers ertoe aansporen om creatief gebruik te maken van de mogelijkheden die voorhanden zijn. Zo kan men gebruik maken van het internet bij de gebruiker thuis of gratis de prestaties inbellen via het vaste toestel van de gebruiker. Er is ook de mogelijkheid van het ingeven van prestaties door de ondernemingen zelf via de beveiligde zone. Door al die mogelijkheden kom je het best toe aan de noden van verschillende types van ondernemingen en gebruikers.

Slotsom: we proberen enkele belangrijke veranderingen te realiseren inzake administratieve vereenvoudiging. Er zijn problemen geweest en er zijn er nog. We volgen die van zeer nabij op. We nemen alle informatie die we krijgen mee in het overleg dat we continu plannen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Griet Coppé (CD&V): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik heb u gehoord, u volgt dit wekelijks op als er problemen aangekondigd zijn van Sodexo. Met de administratie en het kabinet werkt u aan goede afspraken.

Er is een eerste overleg geweest met constructieve afspraken. Kunt u daar al iets meer over zeggen? Welke oplossing komt er voor de onleesbaarheid van de datum?

Het is wettelijk niet toegestaan dat Sodexo een cheque niet terugbetaalt en daar subsidies voor ontvangt. Alle, zelfs vervallen, cheques zullen worden terugbetaald. De dienstenchequeonderneming zal het geld ontvangen. Kunt u dat nog eens bevestigen zodat ik dat heel duidelijk kan terugkoppelen naar de persoon die mij deze vraag heeft gesteld?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Het klopt, minister, in de overgangperiode die nu nog loopt, worden alle cheques, ook de onleesbare voor de optische lezing, uitbetaald. Er is alleen een verschil in de datum van uitbetaling. De leesbare cheques worden vlugger betaald, de uitbetaling van de onleesbare duurt een hele tijd.

Het is en blijft wel een probleem dat de ondernemingen met een hoge loonlast zitten. Er zijn uren gepresteerd, het loon moet worden betaald en de omzet van die ondernemingen is recht evenredig met de loonlast. Voor sommige ondernemingen is die loonlast heel zwaar, tot 80 à 90 procent van de kosten. Ze zijn dus afhankelijk van de vlugge inning van die cheques om de lonen te kunnen betalen. Het later uitbetalen van cheques door de niet-herkenning door de optische lezers is echt een probleem.

Niets menselijks is ons vreemd, minister, ik denk dat de onderneming het tijdens het overleg met uw administratie wat rooskleuriger voorstelt dan het is. Momenteel, en dat is al bijna een maand het geval, kan de dienstenchequeonderneming het aantal onleesbare cheques niet corrigeren om zo vlugger uitbetaald te krijgen. Het wordt uiteindelijk wel uitbetaald, alleen kan het soms lang duren, soms een maand tot anderhalve maand.

Ik ben blij, minister, dat u de vinger aan de pols houdt. Wat de uitbetaling betreft, geeft Sodexo u dus informatie die niet altijd klopt met de realiteit. Een uitbetalingstermijn van drie dagen geldt voor de elektronische cheques, ja. Voor papieren cheques is dat zeker niet het geval.

Ik vind het net als u, minister, bijzonder raar dat Sodexo, de verwerker die dezelfde is gebleven, nu veel meer technische problemen heeft dan vorig jaar. Ik vind dat onbegrijpelijk. Ik snap niet waarom dat gebeurt.

Wat de bewijslast voor de fout betreft, klopt wat u zegt juridisch gezien, maar in dit geval ligt dat anders. In dit systeem stuurt een onderneming papieren cheques op, houdt daar een strookje van bij en kan alleen maar bewijzen dat ze opgestuurd zijn. Men weet niet hoe de verwerking verloopt. Ik heb gehoord van minstens twee gevallen, u spreekt van één geval, waar Sodexo betaalt en denkt dat het afgehandeld is, maar er is aan de verkeerde onderneming betaald. Degeene die recht heeft op de betaling zit te wachten en weet niet wat er gebeurd is. Die fout kunnen zij nooit bewijzen. Ze weten niet waar het geld terechtgekomen is. Dat is toch een nuance. Ik pleit ervoor dat Sodexo klantvriendelijker optreedt naar de ondernemingen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Voorzitter, ik ben het volmondig eens met veel opmerkingen van mevrouw Taelman en ook van mevrouw Coppé. Ook wij krijgen op het ritme van de maandelijkse afrekeningen klachten van verschillende dienstenchequebedrijven. Ik zal er een paar geven. Ze bevestigen het beeld dat de informatie die u krijgt wellicht rooskleuriger is dan de realiteit. Ik wil van uw korteketenaanpak, uw wekelijks overleg gebruikmaken om dit praktisch op te lossen.

Het probleem is niet dat cheques zouden vervallen. Mevrouw Taelman heeft het probleem duidelijk geschetst. Het probleem is dat men lonen moet voorschieten en pas nadien de afrekening krijgt, na – en hier moet ik mevrouw Taelman aanvullen – onbetamelijk veel extra werk om niet-gevalideerde cheques manueel te laten corrigeren. Daar zit het probleem.

Het is inderdaad zo, het cijfer één op vier is gevallen, ik kan het op basis van mijn contacten bevestigen, dat één op vier manueel moet worden ingevuld. Tot vorige maand kon men dat doen op basis van een foto van een dienstencheque waardoor men een deel van de informatie had. In niet al te grote bedrijven herkent men heel vaak een klant of een poetsvrouw en legt men de link en kan men wat sneller reageren. Nu is dat niet meer zo.

Ik heb een mail van iemand die een envelop heeft teruggekregen met meer dan 1000 dienstencheques die allemaal manueel moeten worden gecorrigeerd. De reden daarvoor is dat de scanner bijzonder slecht werkt, en dat geeft men bij Sodexo ook toe. Men probeert dat in de praktijk op te lossen door stempels te geven aan poetsvrouwen. Wanneer een klant dan de datum van de prestatie manueel invult, dan herkent die scanner zelfs het jaartal 2016 niet. De mail die ik heb – en ik wil u die bezorgen, minister – spreekt over artificiële domheid. Het zijn niet mijn woorden, maar wel die van een gefrustreerde ondernemer die geen zin heeft om dat monnikenwerk te blijven doen.

Idem dito de rijksregisternummers van de betrokken poetsvrouwen. Het gaat over een bedrijf van 65 poetsvrouwen. Indien het de lijst met nummers manueel zou laten invullen, dan zou het een betere score halen dan de computer, wordt mij gemeld. Dat is toch de wereld op zijn kop.

Men beklagt zich ook over het eenrichtingsverkeer van de communicatie en over tegengestelde informatie die men heeft wanneer men een mail stuurt of de website raadpleegt. Ik denk dat daar echt nog werk aan de winkel is.

Tot slot, en dat is een beetje de kern van het probleem, hebt u het over de belangrijke evolutie naar elektronische cheques. We hebben eerder al gewezen op het risico dat dit heeft voor bepaalde groepen. U hebt het over administratieve vereenvoudiging maar die vereenvoudiging gebeurt vandaag voor een deel van de cheques onevenwichtig, wat niet uw bedoeling is en was. We moeten Sodexo daarop aanspreken. Die evolutie naar elektronische dienstencheques mag niet met een trage wurggreep gebeuren tot mensen het kotsbeu zijn om nog met papieren cheques te werken.

Zolang de twee systemen bestaan, moet ook het papieren systeem gewoon op een kwalitatief verantwoorde manier kunnen worden gebruikt. We zijn daar nog lang niet, minister. En zolang wij daar klachten over krijgen, zal ik u daarmee blijven confronteren in de hoop dat dit opgelost geraakt. Dienstencheques zijn belangrijk voor de tewerkstelling en voor het lenigen van noden in de samenleving. Maar ik denk dat we vandaag onbetamelijk veel werk op de schouders van een aantal ondernemingen leggen door het niet goed functioneren van de onderaannemer.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, half januari heb ik u in de commissie gesproken over een probleem met de elektronische dienstencheques. Het inbellen zou alleen mogelijk zijn met een vast toestel wat betalend is, waardoor de gebruikers, de ondernemingen, dat helemaal niet gebruiksvriendelijk vinden. In plaats van gebruik te maken van digitale dienstencheques werd dan ook geopteerd voor de papieren versie. U hebt toen geantwoord dat u op de hoogte was en u hebt me geïnformeerd over de app, een bijkomend instrument om dat gebruiksvriendelijker te maken. U hebt ook gezegd dat in het bestek de voorwaarde voor toekenning aan Sodexo, de

digitalisering was en dat die contractueel moet worden nageleefd. U hebt daar diezelfde week een overleg over gehad en u zei dat er ook al een vervolgvergadering was gepland met de Federatie van Partners voor Werk (Federgon), Sodexo en uw administratie. Minister, wat is de stand van zaken? Heeft die vergadering al plaatsgevonden? En hoe gaat het concreet verder met de digitalisering?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Ik sluit me aan bij alle technische vragen die zijn gesteld. Ik wil er echter nog eens op wijzen dat Sodexo is gekozen via een oproep waarbij moest worden voldaan aan heel wat kwaliteitsvereisten. Als ik zie dat 90.000 mensen werken in dat systeem en dat 700.000 mensen een beroep doen op het systeem, dan verdienen zij echt wel een correcte behandeling. De dienstenchequeondernemingen hebben ook recht op een heel duidelijke communicatie.

Sodexo heeft heel wat verplichtingen om die kwalitatieve dienstverlening voor de erkende ondernemingen en de gebruikers te garanderen. Zij moeten dan ook nog korter op de bal spelen. De digitalisering van de dienstencheques was een van de vier criteria bij de toewijzing van de opdracht. Het is nu aan Sodexo om die verplichtingen in verband met de digitalisering van de dienstencheques na te komen. Het duurt zeer lang voor dit systeem echt op punt staat.

Ik ben tevreden dat er regelmatig overleg is met u en met de sector. Tijdens het wekelijkse overleg sinds februari kunnen alle technische problemen ter sprake komen, maar de druk moet toch nog verder worden opgevoerd.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Wij overleggen voortdurend met Sodexo. Er is wekelijks overleg, maar het is duidelijk dat de problemen niet opgelost zijn. Iedereen merkt dat wij kort op de bal blijven spelen en dat zullen wij blijven doen. Wanneer u me mails met klachten kunt bezorgen, dan wil ik die graag ontvangen. Ik zal elke klacht meenemen naar het overleg met Sodexo. Ik zal ook vragen dat daarop wordt gereageerd en dat wij daar een kopie van krijgen. We horen natuurlijk allemaal één klok en het is dan ook goed om die klokken op elkaar af te stemmen.

Het constructieve overleg zal worden voortgezet, mevrouw Coppé. Er moeten ook afspraken worden gemaakt, bijvoorbeeld over de datum.

Wettelijk gezien moet er op de dienstencheque een datum staan, maar je kunt afspraken maken over welke datum dat is. Dat zijn dingen die moeten gebeuren in het overleg. Het eerste overleg was constructief. Dat is niet gemakkelijk, want er is langs twee kanten een gevoel van wantrouwen. Wij hebben die mensen samengebracht. Neem mijn voorbeeld niet als een juist voorbeeld. Als er een datum op moet staan, dan moeten er afspraken zijn over wat die datum kan of moet zijn.

U vroeg nog om een bevestiging in verband met de vervallen cheques. Ik kan dat bevestigen, maar dus bij niet-invulling of niet-leesbaarheid, niet bij alle vervallen cheques.

Collega Taelman, stuur ons die zaken gerust door. Aan ons is gezegd dat alle cheques die niet goed ingevuld waren en nog niet gecorrigeerd waren, binnen de drie dagen werden betaald. Geef dus maar door. Ik zal het verslag van de vergadering voorleggen aan Sodexo.

Ik denk dat wij de wetgeving misschien iets strikter toepassen dan in het verleden. Wij vinden dat als er een wetgeving is die zegt wat er allemaal op de dienstencheque moet staan, en dat is niet het geval, wij dan vragen moeten stellen. Anders moet je het niet in de wetgeving zetten. Dan moet je zeggen dat een datum en

dergelijke meer niet belangrijk zijn. Dat is ook een optie, maar een andere optie. Ik denk dat daar wel een verschil zit, zo heeft men mij verteld, met het verleden. Dezelfde verwerker kan daardoor misschien wel problemen hebben met een aantal dingen. Maar we moeten die oplossen. Dat is voor mij heel belangrijk.

Er zijn vandaag door de collega's verschillende vragen gesteld over de niet-ingevulde en de niet-leesbare cheques. In dat overleg moeten we tot afspraken komen. De proefperiode loopt naar haar einde. Ik wil hier goede afspraken hebben voor de toekomst. Ook daar zullen we voor zorgen.

Collega Van Malderen, u hebt 100 procent gelijk. Het papieren systeem blijft bestaan. Het is Sodexo dat zich heeft geëngageerd om het digitale systeem naar een bepaald percentage te brengen. Ik vind dat goed. Dat zal veel eenvoudiger zijn. Maar er staat nergens dat ze het papieren systeem daardoor zouden mogen verwaarlozen. Dat is nooit de bedoeling geweest.

Collega's, stuur wat jullie aan opmerkingen en bedenkingen krijgen, gerust door. Ik geef het door, daar mag u op rekenen. En het wordt besproken op de verschillende vergaderingen.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Griet Coppé (CD&V): Minister, bedankt voor uw antwoord. Voor de ondernemer zelf is het zeker een goed antwoord. Ik zal u de mails die ik hierover ontvang, zeker bezorgen, zodat we tot een oplossing kunnen komen. Dit is immers een goed systeem voor de combinatie gezin-arbeid en voor de tewerkstelling. We moeten ervoor dat de dienstverlening langs beide kanten zeer goed verloopt. Ik hoor van u dat het overleg met Sodexo goed gestart is en dat er verdere afspraken gemaakt worden. Als we geen verdere klachten meer ontvangen, ga ik ervan uit dat er met Sodexo afspraken gemaakt zijn in de praktijk, en dat dat ook lukt.

Ik denk dat dit een goede discussie geweest is in de commissie over de dienstencheques en het gebruik ervan in het algemeen. Misschien is het goed dat er naar de mensen die nu nog papieren cheques gebruiken – en dat zijn wellicht meer de 65-plussers – nog eens een mailing gebeurt door Sodexo, om hen nog eens aan te sporen en uiteen te zetten hoe ze naar de elektronische dienstencheques kunnen gaan. Zeker nu het app-gebruik gelanceerd wordt, is dat toch wel simpeler. Het is gewoon een suggestie voor de toekomst en om de stap naar digitalisering te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik wil u bedanken voor de openheid van de discussie en voor de opvolging. We zullen de klachten en de bewijzen verzamelen. We zullen de bewijslast op ons nemen om aan te tonen dat het niet altijd even goed gaat op dit terrein.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Martine Taelman aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het imago van de dienstencheques en de poetshulpen – 1885 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik wil beginnen met een citaat van een Spaanse bedrijfsleider, die zegt: 'Jullie hebben een fantastisch systeem voor

betaalbare huishoudelijke hulp, maar de beeldvorming erover is veel te negatief.' Heel toevallig zag ik vorige week ook een statistiek over de combinatie gezin-arbeid. Ons land heeft al eens de neiging om op zulke tevredenheidslijsten in de middenmoot te zitten, maar hier waren we derde en stonden we zelfs voor Noorwegen. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat dit stelsel, met zoveel gebruikers, er in meerdere mate toe heeft bijgedragen dat we op die ranking zo hoog geëindigd zijn.

Met de regelmaat van een klok wordt echter de kostprijs van het stelsel aan de kaak gesteld, waarbij heel vaak slechts de partiële waarheid wordt verteld of zelfs foutieve informatie wordt gebruikt om die stelling te bewijzen. Ik hoor ook heel dikwijls negatieve beeldvorming rond het beroep van huishoudhulp.

Natuurlijk is het fysiek een heel zwaar beroep, dat klopt. Maar men heeft de neiging om de indruk te wekken dat het geen volwaardige job zou zijn zonder goed statuut. Het tegendeel is waar. Poetshulpen hebben een regulier statuut, bouwen sociale rechten op en ontvangen een correct loon. Ook is de combinatie gezin en arbeid vaak gemakkelijker voor een poetshulp. Het is een flexibel systeem. Heel veel mensen werken bijvoorbeeld niet op woensdagnamiddag, zo kunnen ze de kinderen opvangen. Op andere dagen kunnen ze dan wat meer werken om toch een volledig loon te hebben.

Als dit wat meer in de verf kan worden gezet, zou het misschien toelaten om een van de andere grote doelstellingen van bij het begin van het systeem te verwezenlijken, namelijk het toeleiden van laaggeschoolden naar de arbeidsmarkt. Met het neerzetten van een positief imago kunnen we die groep beter bereiken. Een werkzoekende zal dan veel meer geneigd zijn om ook bij dienstenchequeondernemingen te solliciteren.

Er waren natuurlijk ook problemen met discriminatie, maar daar kom ik nu niet op terug. In dit parlement hebben we er heel uitgebreid over gedebatteerd en zijn we hopelijk ook tot oplossingen gekomen.

Uiteraard zijn er een aantal problemen, ik wil die niet ontkennen, maar de algemene negatieve beeldvorming in de media, vaak naar aanleiding van een paar concrete problemen, staat in schril contrast met de perceptie van de klanten, de gebruikers, en van de poetshulpen zelf.

Ik heb er persoonlijke ervaringen mee en ik ga ervan uit dat er hier nog gebruikers van het systeem zijn. De waardering voor de eigen poetshulp is enorm. Zonder hem of haar zouden wij niet kunnen doen wat we dagelijks doen in onze job. Toch zou een positieve campagne over de poetshulpen zelf, goed zijn.

Natuurlijk zijn er af en toe negatieve ervaringen. Ik heb gehoord van een grote speler dat er een vijftigtal stopzettingen zijn per jaar wegens niet-correct gedrag van de gebruiker tegenover de poetshulp. Op een totaal van 11.000 klanten is dat natuurlijk relatief. En voor de meeste dienstenchequeondernemingen zijn de belangen van hun personeel prioritair en zullen ze hen verdedigen tegenover de klanten. Ook het vormen van de klanten is een taak voor elke dienstenchequeonderneming die zichzelf serieus neemt.

Minister, bent u zich ervan bewust dat het imago van de sector soms haaks staat op de realiteit op het terrein?

Wordt een positieve campagne overwogen om de verdiensten van de poetshulpen te belichten en om duidelijk te maken dat zij een correct en regulier statuut en verloning genieten?

Worden de dienstenchequeondernemingen gestimuleerd tot het ontwikkelen en uitwisselen van goede marketingstrategieën van hun poetshulpen tegenover de

klanten, in het bijzonder als het gaat over mensen uit kansengroepen over wie er soms onterechte twijfels rijzen in hoofde van de gebruikers?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, mevrouw Taelman, uiteraard besef ik dat sommige mensen onterecht een negatief imago verbinden met de dienstenchequebedrijven en -werknemers. De laatste jaren merk ik een positieve evolutie. Er zijn heel wat stappen gezet. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat het een doorstroomfunctie werd. Nu is er effectief de mogelijkheid van een vaste job. Dat heeft het imago zeker mee verbeterd. Ook de professionaliteit in de sector werd de laatste jaren bevorderd. Het invoeren van de borgsom, de verplichte infosessie voor ondernemingen en veelvuldige controles zijn elementen die ertoe bijdragen dat de perceptie verbeterd is. Het gevolg van al deze maatregelen is mijns inziens dat de tevredenheid bij de huidige werknemers en gebruikers inderdaad hoog is. De positieve ervaring van deze groepen zullen zonder twijfel bijdragen aan een verdere verbetering van het imago van de sector.

U vraagt of ik een positieve campagne overweeg. In de opdracht van de uitgifte-maatschappij, Sodexo, is het voeren van onder andere sensibiliserings- en informatieacties omtrent het competentie- en talentbeleid opgenomen. Een campagne om de tewerkstelling in de sector te promoten lijkt me een van de mogelijkheden. We zullen dit in het overleg tussen de sector en Sodexo zeker als een element meenemen. Me dunkt bekijken ze dit het best samen.

Een actief beleid om ondernemingen aan te zetten tot marketingstrategieën om de positieve kwaliteiten van hun poetshulpen in de verf te zetten, beschouw ik niet als een overheidstaak. Voor mij is het typisch iets dat een sectororganisatie zou kunnen doen. U spreekt zelf over het uitwisselen van goede ervaringen, over het met elkaar van gedachten wisselen en over samen naar oplossingen zoeken. Dat lijkt me echt een taak van een sectororganisatie, want die beschikt over het netwerk en kan manifestaties organiseren waar zo'n gedachtewisseling, zo'n marketingstrategie kan worden besproken en waar best practices uitgewisseld kunnen worden. Het is niet de rol van de overheid om die stap te zetten.

Voor de bedrijven zelf is het natuurlijk van belang om hun werknemers op te leiden zodat zij professioneel voor de dag komen. Er is natuurlijk nog altijd het opleidingsfonds dienstencheques, waaraan wij ons steentje bijdragen.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik beaam volmondig dat de professionaliteit van de sector de laatste jaren enorm is toegenomen dankzij een aantal goede maatregelen en dankzij controles, die ervoor zorgen dat de cowboys uit het verleden de sector hebben verlaten.

U zegt dat het voeren van de campagnes behoort tot de opdracht van de uitgifte-maatschappij. We zullen dit opvolgen. Het blijft wel een pijnpunt om mensen te overtuigen de stap te zetten naar tewerkstelling in de sector. Langdurig werklozen vind je niet zo gemakkelijk bereid. De VDAB houdt geregeld infosessies, maar er staan nog altijd heel veel jobs open in de sector. Dat blijft zeker een aandachtspunt. Sodexo heeft daar nog een belangrijke taak.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Sonja Claes (CD&V): Mevrouw Taelman is de perfecte ambassadeur van de sector waarin ze zelf is tewerkgesteld. Ik vind het wel vergaand.

Minister, ik ben erg blij met uw antwoord. Het is inderdaad niet de taak van de overheid om promotie te voeren voor een bepaalde sector. Het is een succesvolle sector. Dat zien we ook aan het bedrag. Mevrouw Taelman zegt dat de hoge kostprijs te pas en te onpas aan de kaak wordt gesteld. In de begroting 2016 is meer dan 1 miljard euro opgenomen voor dienstencheques. Dat is een behoorlijk hoog bedrag. Dat is 100.000 euro meer dan in 2015. We mogen toch wel zeggen dat er veel geld naar die sector gaat. Die sector kent groeipijnen en die moeten worden aangepakt. Maar het is aan de sector zelf om de sector te promoten.

Discriminatie is een probleem. Dat mag ook worden gezegd. Wij moeten de vinger goed aan de pols houden en de zaken op een correcte wijze vertalen.

Minister Philippe Muyters: Ik heb hier niets aan toe te voegen. De reacties waren duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Mevrouw Claes, ik heb de problemen die er zijn, benoemd en dat zal ik ook blijven doen. Het is heel belangrijk om de problematiek van de discriminatie van heel nabij te blijven opvolgen. 1 miljard euro inschrijven in de begroting, dat is niet de kostprijs van het systeem. Er vloeit natuurlijk een hele hoop tewerkstelling terug naar de overheid, en daar moeten we heel voorzichtig mee zijn. Elke dag hoor je hoe moeilijk het is voor de meeste mensen en hoeveel stress ze hebben op het werk, hoe moeilijk ze hun job kunnen combineren. Als je met dit systeem wordt benijd in het buitenland, dan mag daar een zekere kostprijs tegenover staan. De loonkost is zeer hoog. Als we die kunnen verlagen, dan zal dat ook voor dit systeem betekenen dat de kostprijs minder hoog kan worden. En dat is een piste die we met z'n allen moeten bewandelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Willem-Frederik Schiltz aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een nieuwe marktbevraging inzake de Churchill Industriële Zone en een eventuele cluster circulaire economie in de Antwerpse haven – 1800 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, u herinnert zich vast de vraag om uitleg van de heren Vanbesien en Van Malderen van vorige week over het clusterbeleid in het algemeen. In dezelfde week kondigde de raad van bestuur van het Antwerpse Havenbedrijf aan dat er een nieuwe marktbevraging zou komen over de oude Opelsite. Het probleem is niet zo groot als in Limburg, maar toch zien we ook daar de teloorgang van de automotieve industrie en het vrijkomen van een aantal industriële zones die wachten op een dringende invulling, het liefst in een moderne economische sector.

Minister, de marktbevraging die wordt georganiseerd door het havenbestuur zoekt naar bedrijven in de circulaire economie. Uiteraard hebt u geen rechtstreekse band met het havenbestuur, maar het is wel een enorm toeval dat net nu de haven van Antwerpen op zoek is naar bedrijven in die sector, terwijl wij hier vragen over stellen en hoorzittingen over organiseren.

Minister, ziet u er toekomst in om misschien niet één bedrijf naar die site te krijgen, maar samen met het Antwerpse Havenbedrijf breder te gaan in de haven van Antwerpen en te werken naar een circulaire economische cluster ?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Schiltz, u hebt het prachtig ingeleid. Het havenbeleid behoort inderdaad niet tot mijn bevoegdheid, maar tot die van minister Weyts. Ik wil me zeker niet uitlaten over de keuze van het Antwerps Havenbedrijf en evalueren wat ze daar wel of niet moeten doen. Desalniettemin vind ik het natuurlijk goed nieuws dat men intensief inzet op het aantrekken van investeringen met een grote toegevoegde waarde, die aansluiten bij wat we kunnen en willen, zoals de circulaire economie. Ik kan dat dus zonder twijfel toejuichen.

We stellen in de praktijk vast dat de aanwezigheid van andere bedrijven in dezelfde waardeketen of cluster, dikwijls een belangrijk element is in het aantrekken van nieuwe ondernemingen. Ik denk aan het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) in Zwijnaarde. Als je daar bedrijven en onderzoeksinstellingen bij elkaar krijgt, dan zal en kan het aantrekken van bedrijven een positief effect hebben. Vanuit die optiek kan de strategie van het Antwerps Havenbedrijf in de toekomst inderdaad nog tot bijkomende opportuniteiten leiden. Maar het is aan minister Weyts om dat samen met het Havenbedrijf uit te rollen. Maar positief sta ik er zeker tegenover.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, dat is evident. Ik verwacht niet dat u daar onmiddellijk bedrijven gaat neerpoten of dat u minister Weyts aan de kant schuift. Vorige week hebben we het ook gehad over het clusterbeleid. Het is natuurlijk een bottom-upapproach, waarbij je kijkt welke clusters er kunnen ontstaan. In het clusterbeleid is het een delicate samenwerking tussen wat er van onderuit aankomt en enkele kleine incentives en kaders die worden aangeboden, waardoor je die bottom-upapproach kunt losmaken. Daarom stel ik die vraag om uitleg. Als minister komt u op vele plaatsen en kent en ziet u vele bedrijven, om aan te geven dat de Vlaamse Regering hier erg in gelooft, en waar het clusterbeleid mee kan worden ingeschakeld.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik heb niets toe te voegen aan het antwoord van de minister en de analyse van de heer Schiltz, maar ik wil wel wijzen op het unicum dat een Antwerpenaar aan de minister vraagt of hij het wel goed vindt wat ze aan het doen zijn in Antwerpen. Dat is nog niet veel gebeurd. (*Gelach*)

De voorzitter: De Antwerpse goegemeente reageert onmiddellijk.

Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Mijnheer Diependaele, maak u geen zorgen: deze Antwerpse zal een andere klank laten horen en veel interessanter dan die die u meestal geeft, als u het mij vraagt.

De bevraging die nu komt vanuit het Antwerpse Havenbedrijf, is niet alleen voor de Opelsite, maar ook voor het Delwaidedok. De heer Schiltz heeft er terecht op gewezen dat de Opelsite nog altijd niet ingevuld is. Dat is een heel slecht verhaal. Toen we in 2009 aan de vorige legislatuur begonnen, werden we geconfronteerd met Opel. Daar hebben we uit geleerd. Voor Limburg en Ford hebben we hopelijk een beter plan van aanpak.

Een jaar geleden werd met veel toeters en bellen gemeld dat er op de Delwaidesite een Saoedische investeerder zou komen die miljarden zou investeren in de haven, wat 900 jobs zou opleveren. We hebben altijd gezegd dat we daarmee voorzichtig moesten zijn. We moeten elke investering proberen aan te trekken, maar er moet

een visie rond worden ontwikkeld. Ik ben de heer Schiltz erg dankbaar voor alle initiatieven die hij neemt met betrekking tot circulaire economie. De mogelijkheden die er zijn in de haven, moeten maximaal worden benut. We moeten dat ook stimuleren. De haven is misschien niet rechtstreeks uw bevoegdheid, maar het neemt niet weg dat u minister van Economie bent. Samen met uw collega's kunt u een duidelijke visie ontwikkelen in samenwerking met het Havenbedrijf.

Mijnheer Schiltz, in de schriftelijke voorbereiding van uw vraag vroeg u of het een optie is dat ERS naar de Opelsite gaat. Ik ben blij dat u dit hier niet hebt herhaald, want het Havenbedrijf heeft inzake het Saoedische project al veel gas teruggenomen op het vlak van financiering en technologie. We moeten geen vervuilende en verouderde technologie binnenhalen.

Minister, is het geen goed idee om met de ministers van Leefmilieu en de Haven, het havenbestuur en het Havenbedrijf Antwerpen samen te zitten? Sp.a Antwerpen heeft een circulair plan klaar. Ik zal u een exemplaar bezorgen, mijnheer Schiltz. De ISVAG-oven moet een nieuwe vergunning krijgen. De Hooge Maey is op zijn einde. Waarom maken we geen nieuw afvalverwerkingsplan op voor de haven? Ik bedoel dan niet op de Opel- of Delwaidesite. Minister, ik heb het plan bij me. U bent minister van Economie. Tijdens de vorige legislatuur heeft minister Peeters zich ook niet ingehouden om invulling te geven aan de Opelsite, terwijl hij minister van Economie en minister-president was. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Ook van de haven, dat klopt. Ik neem aan dat u kunt spreken met uw collega-ministers en het Havenbedrijf. U moet een plan van aanpak voor de haven uitwerken en kiezen voor het circulaire. Deze commissie is niet hard aan het werk. Vanmiddag hebben we uren hoorzitting over circulaire economie, maar ik vraag u om dit vanuit de Vlaamse Regering te stimuleren met een concreet plan van aanpak. En begin bij de haven.

Minister Philippe Muyters: Ik ben bijna ontroerd. Ik mag sociale economie overnemen. Ik mag initiatieven naar de haven nemen. Misschien kan ik nog iets doen met betrekking tot vergroening. Ik ben echt ontroerd door dat ongelooflijk vertrouwen. Ik heb vooral vertrouwen in mijn collega's. Ik weet – dat blijkt ook uit die oproep – dat de Antwerpse haven een visie heeft en op een positieve manier bezig is. We werken niet naast elkaar, maar samen. Daarom is het niet nodig om een extra initiatief te nemen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, met socialistische plannen moeten we altijd voorzichtig zijn. Er zitten soms interessante recepten in, maar een planmatige aanpak is wat precair. Daarom volg ik de intentie om bottom-up te werken en ervoor te zorgen dat de juiste prikkels worden gegeven.

Mevrouw Turan, ik wil iets nuanceren. Ik heb in de inleiding van mijn vraag verwezen naar dat bedrijf, maar niet in de vraagstelling zelf omdat het de discretionaire bevoegdheid van het Havenbedrijf is of het er komt of niet. Er zijn voordelen en nadelen, maar het is zeker en vast geen verouderde technologie. Het is een technologie die afvalproblemen oplost, maar er ook heeft.

De vraag die het Havenbedrijf nu stelt, is veel ruimer. Ik juich dat toe, en dat was de aanleiding van mijn vraag, namelijk dat er een bevraging wordt gedaan naar bedrijven in circulaire economie. Dat is veel meer dan alleen afvalbeheer. ISVAG en de Hooge Maey kunnen daar zeker deel van uitmaken, maar het is niet daartoe beperkt.

Minister, een prikkel geven vanuit de overheid is wel degelijk een actie. U hoeft niet alle bevoegdheden te absorberen, maar ik neem aan dat u daarover met

minister Weyts vlotte gesprekken kunt hebben. Het lijkt me nuttig om de koppen bij elkaar te steken en met het Havenbedrijf een korte lijn te leggen om te kijken wat er nodig kan zijn of op welke manier het Vlaamse clusterbeleid een turbo kan geven aan het initiatief dat daar wordt genomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lionel Bajart aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de creatie van intellectuele eigendomsrechten in Vlaanderen en de ondersteuning door de Vlaamse overheid – 1834 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuynne

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, de aanleiding van mijn vraag om uitleg is een passage uit het recente Landenrapport 2016 van de Europese Commissie over België. Dat rapport stelt dat België een erg goed publiek onderzoekssysteem heeft, maar onvoldoende scoort inzake maatschappelijke en economische innovatieoutput. Het rapport stelt tevens dat België onvoldoende intellectuele eigendomsrechten creëert en algemeen niet goed scoort op de indicatoren die de innovatieoutput meten.

De cijfers uit het Landenrapport zijn cijfers voor België, maar ook Vlaanderen scoort inzake patentenaanvragen internationaal slechts gemiddeld en beduidend minder dan de toplanden. Dat blijkt uit de cijfers van de publicatie 'STI in Flanders – Science, Technology & Innovation Policy & Key Figures – 2015'.

De Vlaamse overheid voorziet wel in heel wat maatregelen om bedrijven te stimuleren tot het aanvragen van octrooien en om bedrijven te sensibiliseren en te begeleiden met betrekking tot alle aspecten van het intellectuele-eigendomsrecht. Zo biedt het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) enkele diensten aan om bedrijven te begeleiden bij de verschillende aspecten met betrekking tot intellectuele-eigendomsrechten: wetgevingsadvies, informatie over de mogelijke steunmaatregelen, IE-scan (intellectuele eigendom), idee-scan, organisatie van infosessies enzovoort.

Tevens is er een mogelijkheid voor kmo's met een O&O-bedrijfsproject (onderzoek en ontwikkeling), kmo-haalbaarheidsstudie of kmo-innovatieproject om een bijkomende IE-subsidie te verkrijgen in functie van het beschermen van de projectresultaten. Ook de Innovatiecentra bieden begeleiding aan inzake intellectuele eigendom. Ten slotte zijn er ook op federaal niveau specifieke fiscale stimuli voor innovatie, onder andere de 80 procentaftrek van octrooi-inkomsten.

De complexe en dure procedures vormen een belangrijke drempel voor het opstarten van een octrooiaanvraag, vooral voor kmo's. Een zeer belangrijke en positieve ontwikkeling op dat vlak is de invoering van het Europese eenheidsoctrooi, wellicht vanaf 2017. Dat moet leiden tot een significante daling van de kosten en een aanzienlijke vereenvoudiging van de procedures.

Minister, Vlaanderen scoort internationaal slechts gemiddeld inzake patentering. Hoe verklaart u de slechts gemiddelde prestatie van Vlaanderen inzake octrooiaanvragen? Welke factoren liggen hier volgens u aan de basis?

Hoe evalueert u de huidige inspanningen van de Vlaamse overheid ter begeleiding, maar ook ter ondersteuning van bedrijven en van de bescherming van hun intellectuele eigendom? Acht u bijsturingen nodig en zo ja, in welke richting?

Ten slotte, inzake de invoering van het Europese eenheidsoctrooi wordt bijzondere aandacht geschonken aan kmo's. De Europese Commissie zou een reeks maatregelen uitwerken om drempels voor kmo's zo veel mogelijk weg te werken. Hoe kan de Vlaamse overheid daarop inspelen? Plant u specifieke maatregelen in dat verband?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bajart, op uw vraag of we gemiddeld scoren, kan ik het volgende antwoorden. Als je kijkt naar de evolutie van 1996 naar 2013, merk je dat er een enorme toename is in het octrooiedrag. De Vlaamse gegevens lopen overigens in lijn met de Belgische gegevens. De toename in octrooiactiviteit is ook zichtbaar in de 'referentielanden' uit de studie. De rangschikking wordt aangevoerd door Zwitserland, Luxemburg, Zweden en Finland. Duitsland vervolledigt de top vijf. Vlaanderen situeert zich in de buurt van Oostenrijk en Frankrijk.

Binnen de referentiegroep van twintig erg productieve landen in termen van innovatie-output, scoren België en Vlaanderen met een tiende en negende plaats heel goed op het aantal EPO-octrooiaanvragen (European Patent Office) per miljoen inwoners in 2011. Waarom zeg ik dat? De eerste indruk is dat we slechts negende en tiende zijn op twintig, wat middelmatig lijkt. Je moet echter voor ogen houden dat de gekozen referentielanden samen instaan voor 95 procent van de patentactiviteiten in de wereld. In de mondiale rangschikking behouden België en Vlaanderen wellicht die positie van tiende en negende. De twintig referentielanden zijn namelijk goed voor 25 procent. Daardoor moet ik weerleggen dat we middelmatig scoren. We behoren tot de top van de wereld.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen is het eerste aanspreekpunt voor ondernemers en kandidaat-ondernemers om ze te informeren en sensibiliseren over intellectuele eigendom. Ik heb deze week in een vrij volle zaal in Antwerpen een toespraak gegeven op een studiedag over intellectuele eigendom. Ik heb daar alles toegelicht wat wij doen rond intellectuele eigendom. Ik breng de grote blokken daarin naar voren.

Ten eerste informeren wij de bedrijven via infosessies. We doen dat op verschillende manieren. We doen dat samen met de Innovatiecentra, die dicht bij de kmo's staan, en samen met Flanders DC. We organiseren met beide organisaties en ons agentschap geregeld kleinschalige en laagdrempelige infosessies in de verschillende Vlaamse provincies. Daarnaast zal ons agentschap, samen met het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom en de dienst Intellectuele Eigendom van de FOD Economie, maandelijks ergens in Vlaanderen een zitdag organiseren waar je een persoonlijk adviesgesprek met verschillende experts kunt aanvragen. Tijdens de studiedag werd mij verteld dat dit heel succesvol is omdat men vaak heel graag individuele adviesstelling krijgt.

Ten tweede, als je advies vraagt over intellectuele eigendom, kun je ondersteuning krijgen via de kmo-portefeuille. Ik moet u niet meer uitleggen hoe we die op 1 april hebben hervormd. Het zal daardoor nog eens veel eenvoudiger worden om, als je op een bepaald moment advies wilt inwinnen rond intellectuele eigendom, dat ook te doen, op voorwaarde dat genoeg bureaus daarvoor de erkenning aanvragen. Ik veronderstel dat we de markt op dat vlak hebben verbeterd.

Ook hebben we in het begin van dit academiejaar een mooie nieuwe tool ontwikkeld, namelijk de e-learningtool ThatsIP. Die is er niet alleen om studenten hoger onderwijs al bewust te maken van die intellectuele eigendom, maar ook om de kennis en de vaardigheden over intellectuele eigendom bij ondernemers te vergroten. Dat is opnieuw een initiatief van het Agentschap Innoveren en Ondernemen en het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE).

Tevens brengt ons agentschap alle dienstverleners, alle publieke actoren samen in een Vlaams platform voor intellectuele eigendom. We spreken altijd over samenwerking,

maar in dat platform kunnen ze allemaal samenkomen, kunnen ze de dienstverlening nog beter onderling afstemmen, maar kunnen ze ook nieuwe initiatieven plannen. Zo zal er een nieuwe digitale tool worden uitgerold om kmo's nog beter te informeren over intellectuele eigendom. Dat zal nu worden gerealiseerd. Dat platform organiseert uiteraard ook evenementen, zoals Copy Talks van deze week in Antwerpen.

Met e-learning, met informatiesessies, met ondersteuning via de kmo-portefeuille, dus op verschillende manieren, doet de overheid dus haar deel met betrekking tot intellectuele eigendom.

Wat het eenheidsoctrooi betreft, moeten we vooral eerst bekijken wat de effectieve inwerkingtreding van dat unitaire octrooi met zich mee zal brengen. Zo'n systeem kan pas in werking treden als minstens dertien lidstaten, waaronder het Verenigd Koninkrijk, het verdrag hebben geratificeerd. Als we naar het Verenigd Koninkrijk vandaag kijken, is het nog niet echt zeker wat daarvan het resultaat zal zijn. Dat hoef ik u niet te zeggen. Ik stel dus voor dat we afwachten welke specifieke maatregelen de Europese Commissie zal uitwerken om die drempels voor kmo's weg te nemen. Als dat positief is voor de kmo's, zal de Vlaamse overheid dat natuurlijk mee uitrollen, dat meenemen in haar gesprekken met de kmo's. We zullen hen nog beter kunnen begeleiden en ondersteunen om optimaal gebruik te maken van die positieve maatregelen, als die er zouden komen, van de Europese Commissie.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zei inderdaad dat Vlaanderen onvoldoende presteert inzake octrooiactiviteiten, maar we mogen natuurlijk niet vergeten, en dat vergeet ik ook niet, dat er ook heel wat positieve zaken zijn. Het aantal Europese patentaanvragen is gestegen in 2015. Daar hebt u naar verwezen. Van de tien grootste Belgische aanvragers van een Europees patent in 2015 zijn er zeven in het Vlaamse Gewest gelegen. De universiteiten en kennisinstellingen zijn goed voor 10 procent van de Vlaamse patenten. Dat mag worden gezegd. Daarmee behoort Vlaanderen tot de wereldtop. Dat zijn positieve punten, maar desondanks is de kloof met de best presterenden groot. Dat mogen we niet uit het oog verliezen. We moeten constructief vooruit denken. Ook zal het zaak zijn om meer bedrijven, en dan vooral kmo's, te betrekken. U bent daar echter mee bezig. Een belangrijk cijfer is dat de tien grootste aanvragers van een Europees patent in 2015 goed zijn voor 40 procent van alle Belgische EPO-aanvragen. Dat is op zich toch wel een asymmetrische verdeling.

Kmo's die zonder subsidie een project qua onderzoek en ontwikkeling hebben uitgevoerd en hun uitvinding willen beschermen met een octrooi, komen niet meer in aanmerking voor een IE-subsidie. Met andere woorden, die moeten de octrooi-procedure zelf betalen. Is het een mogelijkheid om die IE-subsidie uit te breiden voor kmo's die een project zonder innovatiesubsidie hebben uitgevoerd?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Collega Bajart heeft met zijn opmerking dat de tien grootsten goed zijn voor 40 procent, enigszins gewezen op het basisprobleem. Minister, u hebt een nuancering gemaakt over onze internationale positionering. Het zou ook interessant zijn om, los van het onderscheid tussen kennisinstellingen, grote bedrijven en kmo's, de sectoren te bekijken. Mocht je bij die tien grootste aanvragers de farmabedrijven eruit halen, dan denk ik dat we een heel andere positionering zouden hebben. Dat maakt deel uit van de realiteit, maar dat wijst er ook wel op dat de winst op andere plaatsen te maken valt. Als we focussen, dan moeten we dat daar doen waar we echt stappen voorwaarts kunnen zetten, in het algemeen, maar zeker in het bereik van kmo's. Ik pleit er dus voor dat men niet alleen naar de grootte kijkt, maar ook naar de sector waarin wordt

gewerkt. Dat zal immers het beleid zijn waarmee het verschil wordt gemaakt met de toestand vandaag.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik vind dit wel een boeiende en ook een terechte vraag. Men kijkt ook achter de cijfers. Ik verwijs naar het rapport-Soete van 2012. Dat is natuurlijk al een aantal jaar geleden. Daarin werd toen ook al gesteld dat we soms te veel publiceren, maar dat dat te weinig wordt vermarkt. Daar kwam het toch deels op neer. Als ik echter de innovatiescore van België ten opzichte van de EU bekijk, dan scoren we beter dan het Europese gemiddelde als het gaat over wat onze kleine en middelgrote ondernemingen doen qua innovatie in huis, in samenwerking met anderen of in een publiek-private samenwerking. Collega Van Malderen, dan gaat het dus niet over de grote farma-industrie.

Idem dito als het gaat over productinnovatie. We scoren net iets minder als het gaat om 'license and patent revenues from abroad'.

Minister, kan het clusterbeleid hierop eventueel een antwoord bieden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik kan natuurlijk ongelooflijk veel antwoorden op alles wat er is gezegd. Ik haal enkele onderwerpen aan.

Recent was er de factsheet 'The Small Business Act For Europe' van de Europese Commissie. Daar zien we dat België goed scoort op het vlak van innovatie door kmo's. Wij staan op de vierde plaats in de EU.

Innovatie is ruimer dan patenten en octrooien. Ik heb zelf ooit een aantal jaren gewerkt in een engineeringfirma. (*Opmerkingen*)

Ik werk overal waar ik kom, mijnheer Van Malderen. (*Gelach*)

Patenten en octrooien zijn voor kleine bedrijven zeer duur. Dat is niet altijd de beste situatie om een technologie of iets anders te vrijwaren van kopie. Ik herinner me dat wij sommige dingen bewust niet gingen octrooieren of patenteren omdat als je een patent wil indienen, je daar een aantal plannen in moet steken. Die plannen kunnen een beetje aangepast worden en vervolgens gekopieerd. Ik vergelijk het met de vraag wanneer liedje A een kopie is van liedje B. Bij hoeveel gelijklopende noten is er wel of niet sprake van kopie?

Een octrooi hebben is één, maar het daarna afdwingen is twee. Een octrooi dat je hebt genomen en niet afdwingt, is als een brandverzekering die je niet gebruikt als je huis afbrandt. Je bent er niets mee als je het daarna niet kunt afdwingen. En als je het moet afdwingen ten aanzien van grote multinationals in rechtbanken 'all over the world', dan zit je in de problemen. Dat blijft dus een moeilijkheid. Ik wil het vergelijken met een fietser en zijn koersfiets. Het komt er voor de fietser niet op aan om de beste koersfiets te hebben, maar om medailles te behalen. Een goede koersfiets kan daar een middel toe zijn. Hetzelfde geldt voor de ondernemer. Het octrooi is niet de medaille. Het octrooi is een middel om als ondernemer succes te hebben. We mogen die twee zaken niet met elkaar verwarren. Ik wil die nuance maken. Dat wil niet zeggen dat octrooien en patenten en soms een merk kunnen helpen om de eigen technologie van kopiëren te vrijwaren. In bepaalde sectoren is het alleen met patenten mogelijk om producten vrij te houden van kopie.

Elk bedrijf kan de kmo-subsidie gebruiken voor advies over intellectuele eigendom. Dat is niet gekoppeld aan het al verkregen hebben van andere subsidies.

Mijnheer Gryffroy, elk onderdeel van mijn beleid, de kmo-portefeuille, de kmo-groeiportefeuille maar ook het clusterbeleid waarin we zeker nog een aantal kleine bedrijven kunnen en willen meenemen, kan er uiteraard voor zorgen dat die kleine bedrijven nog meer voor innovatie doen. Maar ik wil er toch nog eens op wijzen dat we het, als het op innovatie door onze kmo's aankomt, in vergelijking met andere Europese landen echt niet slecht doen. We staan daar op plaats vier. Octrooien en patenten zijn maar één maatstaf om de innovatie van onze bedrijven te meten.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Mijnheer Gryffroy en mijnheer Van Malderen, dank u voor uw verbreding en verduidelijking van een aantal zaken. We zijn het erover eens en we vinden het belangrijk dat we er moeten naar streven om de groep kmo's beter te bereiken, beter te sensibiliseren en beter te begeleiden. We zitten daar op dezelfde golflengte. Dit krijgt een vervolg.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.